

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง การใช้มาตรการบังคับทางปกครองภายหลังที่ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษา
เพิกถอนคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและคดียังไม่ถึงที่สุด

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๔/๖๐๖ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า จังหวัดราชบุรีได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทราบปัญหาข้อกฎหมายกรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีมีคำสั่งที่ ๐๓๗๗/๒๕๕๕ เรื่อง ให้ผู้ต้องรับผิดทางละเมิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ โดยให้นายสมศักดิ์ รัตนมุง เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามความเห็นของกระทรวงการคลัง ต่อมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีได้สืบหาหลักทรัพย์และทรัพย์สินของนายสมศักดิ์ฯ และนางบุญเรือน รัตนมุง (ภรรยา) ปรากฏข้อเท็จจริงว่านายสมศักดิ์ฯ ได้มีการจำหน่าย จ่าย โอนทรัพย์สินของตนและภรรยา เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้มาตรการบังคับทางปกครองเพื่อยึดอายัดทรัพย์สินตามคำสั่งดังกล่าว ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ตอบข้อหารือดังกล่าวแล้ว ต่อมาจังหวัดราชบุรีได้มีหนังสือหารือประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองขององค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีเพิ่มเติม เกี่ยวกับการโอนอาวุธปืน การถอนคืนสลากออมสินพิเศษ รวมทั้งการนำส่งเงินค่าหุ้น ภายหลังจากศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีที่ ๐๓๗๗/๒๕๕๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วจึงขอหารือคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองประเด็นที่จังหวัดราชบุรีหรือ สรุปได้ว่า ภายหลังจากที่ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ที่ ๐๓๗๗/๒๕๕๕ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุดแล้ว และนายสมศักดิ์ฯ ไม่โอนอาวุธปืนกลับมาเป็นของตน ไม่จัดส่งเงินที่ได้ถอนไปจากบัญชี รวมทั้งเงินที่ได้จากการถอนคืนสลากออมสินพิเศษให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี และไม่นำส่งเงินค่าหุ้นที่มีอยู่กับบริษัท สยาม ลีเจนด์ กรุ๊ป จำกัด ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี จะต้องดำเนินการอย่างไร นั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า การยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ย่อมเป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๙๔-๙๕/๒๕๔๙ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยการยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ส่วนกรณีที่ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ที่ ๐๓๗๗/๒๕๕๕ และองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุดแล้ว ย่อมเป็นไปตามนัยมาตรา ๗๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่องเสร็จที่ ๘๘๖/๒๕๕๐ เรื่อง การยึดอายัดทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครอง ความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นถูกต้องหรือไม่ ประการใด

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบของนายสมศักดิ์ฯ กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๒ จังหวัดเพชรบุรี แจ้งผลการตรวจสอบการใช้งบประมาณเพื่อจัดทำหนังสือการเรียนการสอน โดยมีชื่อและรูปภาพของนายสมศักดิ์ฯ ปรากฏอยู่ในหนังสือ ซึ่งมีลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคล โดยผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรีเห็นชอบตามความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงฯ ที่ให้นายสมศักดิ์ฯ รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๗๖,๑๓๐.๐๙ บาท และองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีได้แจ้งผลการพิจารณาให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบตามข้อ ๑๗^๑ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อย่างไรก็ตาม กระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบภายในระยะเวลาก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดลง องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีจึงได้ออกคำสั่งเรียกให้นายสมศักดิ์ฯ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนก่อนครบกำหนดอายุความเป็นเงินจำนวนทั้งสิ้น ๑๗๖,๑๓๐.๐๙ บาท และนายสมศักดิ์ฯ ได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนเงินดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

ต่อมาเมื่ออายุความสองปีได้ล่วงพ้นไปแล้ว กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางได้แจ้งผลการตรวจสอบว่านายสมศักดิ์ฯ ต้องรับผิดชอบในจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นเงิน ๑๖,๕๑๐,๘๔๐ บาท และองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีได้ออกคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ที่ ๐๓๗๗/๒๕๕๕ เรื่อง ให้ผู้ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๕ ให้นายสมศักดิ์ฯ ชำระเงินจำนวน ๑๖,๕๑๐,๘๔๐ บาท โดยให้หักค่าสินไหมทดแทนที่ได้ชำระไว้แล้วจำนวน ๑๗๖,๑๓๐.๐๙ บาท คงเหลือเงินที่ต้องชำระทั้งสิ้น ๑๖,๓๓๔,๗๐๙.๙๑ บาท นายสมศักดิ์ฯ ได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองกลางเพื่อขอเพิกถอนคำสั่งขององค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีดังกล่าว ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีที่ ๐๓๗๗/๒๕๕๕ เนื่องจากเห็นว่าเป็นคำสั่งที่ออกเมื่อพ้นกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่องค์การ

^๑ข้อ ๑๗ เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ให้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ เว้นแต่เป็นกรณีที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

ให้กระทรวงการคลังพิจารณาโดยไม่ชักช้า และให้มีอำนาจตรวจสอบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในกรณีที่เห็นสมควรจะให้ผู้ใดส่งพยานหลักฐานหรือมาให้ถ้อยคำเพื่อประกอบการพิจารณาเพิ่มเติมอีกก็ได้

ในระหว่างการศึกษาของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งสั่งการให้เตรียมเรื่องให้พร้อมสำหรับการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทน หรือดำเนินการฟ้องคดีเพื่อมิให้ขาดอายุความสองปีนับจากวันที่ผู้แต่งตั้งวินิจฉัยสั่งการ

ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดไม่น้อยกว่าหกเดือน ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เว้นแต่ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐนั้นเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบต่อเจ้าหน้าที่ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

บริหารส่วนจังหวัดราชบุรีรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ที่จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง^๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาข้อหาหรือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นประกอบกับข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นแล้ว เห็นว่า มีประเด็นที่จะต้องพิจารณา ๒ ประเด็น โดยมีความเห็นแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ในระหว่างการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุดได้หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า มาตรา ๗๐ วรรคสอง^๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดว่า ในกรณีที่มีการอุทธรณ์ให้การบังคับคดีไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า การที่ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ที่ ๐๓๗๗/๒๕๕๕ นั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองกลางดังกล่าวและขณะนี้คดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีจึงยังไม่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครองกลาง โดยถือว่าคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ที่ ๐๓๗๗/๒๕๕๕ ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ เมื่อนายสมศักดิ์ฯ ไม่ขอใช้ค่าสินไหมทดแทนตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ที่ ๐๓๗๗/๒๕๕๕ องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีจึงอาจพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๗^๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพื่อยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายสมศักดิ์ฯ เพื่อนำมาขอใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ ทั้งนี้ ตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้ให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๘๔/๒๕๕๐^๕

^๒มาตรา ๑๐

ฯลฯ

ฯลฯ

สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองประการตามวรรคหนึ่ง ให้มีกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน และกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ต้องรับผิด แต่กระทรวงการคลังตรวจสอบแล้วเห็นว่าต้องรับผิด ให้สิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนนั้นมีกำหนดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งตามความเห็นของกระทรวงการคลัง

^๓มาตรา ๗๐

ฯลฯ

ฯลฯ

ในกรณีที่เป็นการพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ให้รอการปฏิบัติตามคำสั่งไว้จนกว่าจะพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์ หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ให้การบังคับคดีไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

^๔มาตรา ๕๗ คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ผู้ใดชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน

วิธีการยึด การอายัดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดหรือขายทอดตลาดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๕บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การจัดซื้อที่ดินเพื่อใช้เป็นสถานที่กำจัดขยะของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี (แนวทางปฏิบัติหลังจากศาลปกครองชั้นต้นเพิกถอนคำสั่งเรียกให้ขอใช้ค่าสินไหมทดแทน) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๕/๗๐ ลงวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ประเด็นที่สอง กรณีที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีตรวจสอบพบทรัพย์สินของนายสมศักดิ์ฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีจะดำเนินการยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร นั้น เห็นว่า หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีได้สืบหาทรัพย์สินของนายสมศักดิ์ฯ และพบว่า นายสมศักดิ์ฯ ไม่โอนอาวุธปืนกลับมาเป็นของตน ไม่จัดส่งเงินที่ได้ถอนไปจากบัญชี รวมทั้งเงินที่ได้จากการถอนคืนสลากออมสินพิเศษให้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี และไม่นำส่งเงินค่าหุ้นที่มีอยู่กับบริษัท สยาม ลีเจนด์ กรุ๊ป จำกัด เพื่อชำระค่าสินไหมทดแทนให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี นั้น กรณีเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิธีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลผู้อยู่ในบังคับของคำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ซึ่งมาตรา ๕๗ วรรคสอง^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้วิธีการยึด การอายัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินจะต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ดังนั้น ทรัพย์สินรายการใดของนายสมศักดิ์ฯ ที่อาจยึดหรืออายัด และนำมาขายทอดตลาดได้ จึงต้องพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้เคยสรุปขั้นตอนการยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๖๗๓/๒๕๕๑^๗

ดังนั้น ความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครองภายหลังที่ศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีที่ ๐๓๓๗/๒๕๕๕ แต่อยู่ระหว่างที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดตามหนังสือที่หารือมาข้างต้นนั้น เป็นความเห็นที่ถูกต้องแล้ว

อนึ่ง คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า การใช้มาตรการบังคับทางปกครองในระหว่างที่ยังมีการอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นนั้น หน่วยงานของรัฐสมควรจะต้องพิจารณาผลของคำวินิจฉัยที่ปรากฏอยู่ในคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นมาประกอบการใช้มาตรการบังคับทางปกครองด้วย เมื่อข้อเท็จจริงในกรณีนี้ปรากฏว่าศาลปกครองกลางมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี ที่ ๐๓๓๗/๒๕๕๕ ด้วยเหตุที่เป็นคำสั่งซึ่งออกเมื่อพ้นกำหนดอายุความสองปีนับแต่วันที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวเจ้าหน้าที่ผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง^๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ ดังนั้น หากองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีจะยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของนายสมศักดิ์ฯ ในขณะที่คดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด หากศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นและมีการใช้มาตรการบังคับยึดทรัพย์สินและขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นไปแล้ว การที่จะดำเนินการเพื่อกลับสู่ฐานะเดิมจะเป็นไปได้ยาก และอาจก่อให้เกิดความเสียหาย

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

^๗บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง แนวทางการใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับทรัพย์สินที่อยู่ต่างพื้นที่ และความคุ้มครองตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

จนยากแก่การเยียวยาในภายหลัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรีจึงควรใช้ดุลยพินิจที่จะชะลอการใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับนายสมศักดิ์ฯ ไว้ก่อนจนกว่าศาลปกครองสูงสุดจะมีคำพิพากษาในเรื่องนี้

(นายดิศทัต โหตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๕๘